بسمه تعالی

دستورالعمل پیشگیری از مواجهه شغلی

تعریف مواجهه شغلی :

به تماس بافتهای بدن پرسنل بهداشتی و درمانی با مایعات بدن بیمارکه به هنگام انجام وظایف شغلی رخ بدهد و انتظار رخداد آن منطقی به نظر برسد گفته می شود. مواجهه به هنگام انجام وظایف شغلی ممکن است کارمند مراقبت بهداشتی و درمانی را در خطر عفونت با HBV ، HCV یا HIV قرار دهد ، که این تماس ممکن است به یکی از سه شکل زیر باشد.

۱- مواجهه از راه پوست (مثل فرو رفتن سوزن به پوست یا بریده شدن پوست با اشیاه تیز وبرنده یا انسان گزیدگی ها)

۲- مواجهه غشاهای مخاطی (مثل پاشیدگی مایعات آلوده به چشم ، بینی ، یا دهان)

۳- مواجهه پوست ناسالم (مثل پوستی که بریده یا خراشیده ، ترک خورده یا دچار درماتیت است)

اقدامات پیشگیرانه ای که بیمارستان باید انجام دهد

۱- تشکیل پرونده بهداشتی برای کلیه پرسنل

۲- فراهم کردن وسایل و تجهیزات و شرایط لازم برای رعایت احتیاط های استاندارد:

(احتیاط های استاندارد : ۱- پوشیدن دستکش ۲- رعایت دستورالعمل شستشوو ضدعفونی صحیح دستها ۳- استفاده از وسایل حفاظت فردی مثل گان ، ماسک ، محافظ چشمی در مواقع لزوم ۴ – دفع و جمع آوری صحیح زباله های عفونی و اشیاء نوک تیز و برنده ۵- جمع آوری ، انتقال و انجام فرآیندهای لازم جهت نظافت ملحفه هاو البسه به روش صحیح)

۳- پی گیری انجام واکسیناسیون هپاتیتB پرسنل خصوصاً پرسنل در معرض خطر

۴- پی گیری تیتر آنتی بادی پرسنل بعد از تزریق واکسن

۵- ارائه آموزشهای لازم در زمینه پیشگیری و حفاظت فردی به کلیه پرسنل بیمارستان اعم از درمانی و خدماتی و..

۶- آموزش اقدامات لازم پس از تماس با منبع آلوده یا مشکوک

اقدامات لازم در صورت مواجهه شغلی

***- اقدامات: فوری:**

الف) شستسوی زخم با صابون و آب ولرم ب) کمک به خونریزی از محل اولیه زخم

ج) خودداری از مالش موضعی چشم د) شستشوی چشم ها و غشاء های مخاطی با مقادیر زیاد آب در صورت آلودگی

ه) اعلام حادثه به پرستار کنترل عفونت در شیفت صبح، و سوپروایزر در شیفتهای عصر و شب و تعطیلات جهت پی گیری فوری و انجام اقدامات لازم

تبصره بند ه :

کلیه پی گیری های بعد تا انتهای مراحل بر عهده پرستار کنترل عفونت بیمارستان است . بدیهی است اگر واقعه در زمان تعطیلات رسمی و یا عصر و شب اتفاق افتاده باشد سوپروایزر وقت باید این اقدامات و پی گیری ها را انجام دهد . (پی گیری های لازم شامل:

۱- تماس با آنکال عفونی و اخذ دستورات لازم از ایشان جهت شروع اقدامات درمانی احتمالی در حداقل زمان ممکن ترجیحاً در عرض ساعت اول

۲- ارسال خون بیمار و فرد مواجهه به آزمایشگاه و پی گیری های لازم در خصوص گرفتن جواب آزمایشات مربوطه و گزارش به پزشک ذیربط

۳- ثبت گزارش کامل واقعه و درج در پرونده بهداشتی پرسنل مربوطه و طرح در کمیته کنترل عفونت بیمارستانی و انجام دیگر پی گیری های لازم)

❋❋- اخذ ۵ تا ۱۰ سی سی خون از منبع تماس و ارسال به آزمایشگاه جهت بررسی آلودگی با ویروس ایدز و هپاتیت B و C

❋❋❋-اخذ ۵ تا ۱۰ سی سی خون از فرد مورد تماس و ذخیره در آزمایشگاه به منظور پی گیری بعدی (انجام آزمایشات لازم مثل تعیین تیتر آنتی بادی ویروس هپاتیت B – انجام سرولوژی هپاتیت C به صورت Baseline و سپس ۲ ماه و ۶ ماه بعد و انجام تستهای Alkph ، SGPT ،SGOT به عنوان Baseline و سه و ۶ ماه بعد – انجام سرولوژی برای فرد مواجهه در زمان تماس ، ۶ هفته بعد ، ۱۲ هفته بعد و ۶ ماه پس از تماس و آزمایش الایزا (به منظور بررسی ابتلا به ویروس HIV,)

تبصره:

اگر واکسیناسیون فرد مورد تماس کامل بوده و تیتر آنتی بادی قابل قبول داشته باشد بجز شستشوی محل اقدام دیگری لازم نیست.

۱- اگر فرد مورد تماس واکسیناسیون انجام نداده است ، کامل نیست ، تیتر آنتی بادی قابل قبول ندارد و یا اطلاعی از تیتر آنتی بادی ندارد ترجیحاً می بایست بعد از اقدامات فوری در ۲۴ ساعت اول پس از مواجهه یک دوز ایمنوگلبولین (۰/۰۶ سی سی به ازای هر کیلوگرم) بگیرد و یک دوز واکسن هپاتیت نیز تلقیح شود و واکسیناسیون را مطابق زمانبندی تکمیل کند.

۲ – همچنین اگر منبع مواجهه مشخص نباشد یا نتوان آزمایش کرد و فرد مواجه شده واکسن نگرفته باشد یا واکسیناسیون وی کامل نباشد باید یک دوز واکسن در مدت ۷ روز پس از مواجهه بگیرد . استفاده از ایمنوگلبولین در موارد پر خطر و مواردی که پاسخ ایمنی به واکسیناسیون پیشین نداده اند توصیه می شود

در مواقعی که منبع مواجهه (بیمار) ناشناخته است و امکان آزمایش وجود ندارد یا عملی نیست تصمیم به شروع post exposure prophylaxis (PEP) باید موردی و پس از ارزیابی نوع مواجهه و احتمال وجود آلوده گی منبع (بیمار) به ویروس HIV با توجه به ارزیابی بالینی و یا همه گیری شناختی باشد

۳-تماس و مشاوره با متخصص عفونی (Focal Point) جهت اخذ راهنمایی های لازم برای شروع پرو فیلاکسی و درمان احتمالی مورد لزوم .

❋❋❋❋ – شروع کمو پروفیلاکسی در صورت وجود اندیکاسیون

❋❋❋❋❋—مانیتورینگ مصرف دارو وعوارض دارویی (در صورت شروع داروهای آنتی ویروسی برای فرد مورد تماس ، ایشان باید از نظر سمیت دارویی ، در زمان شروع دارو و دوهفته پس از آن آزمایشات لازم از قبیل CBC و آزمونهای کارکرد کلیه و کبد مورد بررسی قرار گیرد)

تبصره :

۱= کلیه بیمارستانها موظف هستند حداقل دوز مورد نیاز از داروهای آنتی ویروسی و ایمنوگلبولین مورد نیاز را بعد از برآورد اولیه به معاونت بهداشتی اعلام و نسبت به تهیه و نگهداری آن در مرکز اقدام نمایند (چند دوز از داروهای فوق با توجه به برآوردهای بعمل آمده در اختیار دفاتر پرستاری و سوپروایزر وقت قرار گیرد تا در صورت لزوم بدون فوت وقت مورد استفاده قرار گیرد.بدیهی است در صورت استفاده باید گزارش آن در اسرع وقت به معاونت بهدشتی ارسال گردد.)

۲-بدیهی است با توجه به ایجاد آلودگی کارکنان بهداشتی- درمانی و خدماتی در محل کار و بهنگام انجام وظیفه ،بیمارستان موظف به پیگیری های لازم از قبیل انجام آزمایشات، ارائه داروها و سایر اقدامات تشخیصی و درمانی مورد نیاز بصورت رایگان خواهد بود.

تهیه و تنظیم :
واحد امور بیمارستانها
معاونت درمان